

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

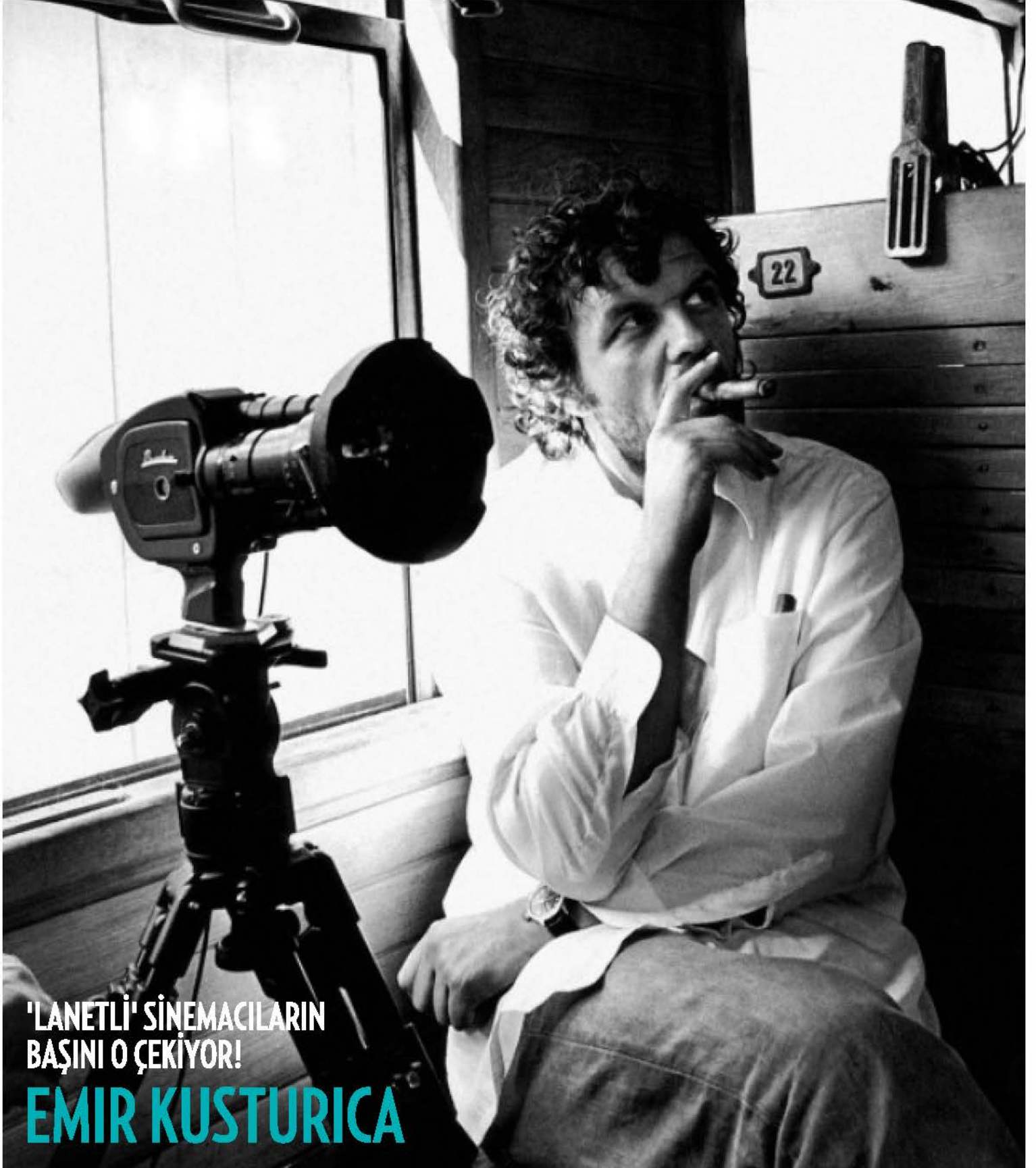
RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

'LANETLİ' SİNEMACILARIN
BAŞINI O ÇEKİYOR!

EMİR KUSTURICA

ŞİMDİ BLU-RAY, DVD VE VCD'DE

ELM SOKAĞINDA KABUS

A NIGHTMARE
ON ELM STREET

tiglon

Ayrıntılı bilgi için www.tiglon.com.tr/yi-ziyaret-edebilirsiniz.

© 2010 Warner Bros. Entertainment Inc. Tüm hakları saklıdır.

EMİR KUSTURICA TARTIŞMALARINA BİR DE BU PENCEREDEN BAKMAK

TOPLUMCA SUÇA CEZA KESMEYE, HER OLAYLA İLGİLİ HÜKÜM VERMEYE, TARTIŞMALARDA KESİN TARAF OLUP neredeyse cellat kesilmeye bayılıyoruz. Bunun son örneği Emir Kusturica tartışmalarında yaşandı.

Her suçun ona denk düşecek bir cezası vardır. Öyle olmalıdır. Adalet kantarının her iki tarafında oturanlara da hak geçmemelidir.

Emir Kusturica her şeyden önce bir savaş suçlusunu değil. O cinayetleri o işlemedi, o toplu mezarları o kazdırmadı. Bugün dünyanın dört bir yanına özgürce gidebilmekte, her ülkeye rahatça girip çıkabilmektedir. Hakkında verilmiş bir ceza yok. Lakin jüri üyesi sıfatıyla Antalya'ya adım atar atmaz, geldiği gibi Türkiye'den ayrıldı. Ayrılmak zorunda kaldı. Kalsaydı, hepimiz biliyoruz ki, kısa sürede yarattığımız nefret iklimi nedeniyle, canı tehlikede olacaktı.

Mevzu şunu söyledi, bunu söylemedi meselesi değil. Tüm bu 'günahlarına' rağmen, daha birkaç ay önce Bursa'da bir grup 'hayranı' önünde müzik icra etmesini ve bunun nasılsa görmezden gelinmiş olmasını da es geçelim. Söylediği iddia edilen şeyleri gerçekten de söylediğini varsayalım. Bunları 'düşünceyi ifade özgürlüğü' kapsamından da çıkaralım hatta. Aradan geçen onca yıldan sonra ilmeği Kusturica'nın boynuna geçiren Türkiye'deki sinema kamuoyunun, önemli bir yönetmenimizin de feci bir usul hatasına saplanarak desteklediği cezayı kesme hakkını nereden bulduğunu da sormayalım şu durumda.

Peki yıllar önce Bosna'da ağır bir mezalim hüküm sürerken sarfettiklerinden dolayı, sonradan Kusturica'nın cezasını çekmiş olabileceğini hiç düşündünüz mü?

Savaş patlak verdiğinde, hem söyledikleri hem de "Yeraltı" (Underground) üzerinden (filmi Sırp milliyetçisi bulanlar vardı) zaten çok ağır eleştirilere maruz kaldı Kusturica. Çok sert yazılar yazıldı. Çok tepki aldı. Öyle ki, sinemayı bırakacak seviyeye gelmişti. Nitekim bıraktı da. Birkaç yıl köşesine çekildi ama nihayet dayanamayıp 1998'de çektiği "Kara Kedi, Ak Kedi"yle (Crna Macka, Beli Macor) geri döndü.

Antalya'ya gelişle birlikte öyle bir infial yaratıldı ki, bu tip durumlarda sıklıkla yaptığımız gibi, empati kurmayı aklımıza bile getirmedi. Bu adamın, varsa bir suçu, sonraki yıllarda cezasını çoktan çekmiş olabileceğini düşünmedik bile. Mağdurun yanında olduğumuzdan emin bir tavırla onu vicdanımızın kör hırsına teslim ettik, alalecele yargıladık ve kapı dışarı ettik.

İşin ilginç, demokrasi ve diyalog havarisi en liberal köşeciler de yargıç kesildiler. Başka yazılarında "Herkesin ikinci bir şansa hakkı vardır" diye romantik ahkamlar kesecekleri bir durumda, Kusturica'ya karşı "Bazı hatalar ölümsüzdür" yazacak kadar ileri gittiler. Oysa, olan biteni bir de onun ağzından dinlemek için bu ziyaret iyi bir fırsat olabilirdi. Diyalog diye mangalda kül bırakmayanlar acaba bu olayda bütün diyalog yollarını kapattıklarının farkındalar mı? Söylediklerine dair bugünkü yorumlarının ne olduğunu bir de ona sormak iyi bir fikir olmaz mıydı?

Emir Kusturica'nın ülkemizi terk etmek zorunda bırakılması ulusça bir kez daha toplu lince ne kadar meyyal bir ruh halimiz olduğunu hepimize gösterdi.

GİZLİ TEŞKİLAT

(NORTH BY NORTHWEST, 1959)

ÇOK BİLEN ADAM

KAPRI YILDIZI

TRENDEKİ YABANCI

AŞKTAN DA ÜSTÜN

ÖLÜM KARARI

GİZLİ AJAN

SAPIK

ÇOĞUNLUK

YÖNETMEN Seren Yüce
OYUNCULAR Bartu Küçükçağlayan,
 Settari Tanrıöğen, Esmi Madra,
 Nihal Koldaş, Erkan Can
YAPIM 2010 Türkiye
SÜRE 102 dk.

2000'lerin
 Türkiye'sinde
 toplumsal-sınıfsal
 nedenlerle, 'bilerek-
 bilmeyerek' sürekli
 küçük kötülükler
 üreten sıradan bir
 çekirdek aile var
 karşımızda.

KISA SÜRE ÖNCE VENEDİK FİLM FESTİVALİ'NDEN GELECEĞİN ASLANI Ödülü kazanan "Çoğunluk", Altın Portakal'dan da en iyi film, en iyi yönetmen ve en iyi erkek oyuncu ödülleriyle döndü. Uzun süre televizyon dizilerinde yönetmen yardımcılığı yaptıktan sonra "Takva", "Yaşamın Kıyısında", "Pandora'nın Kutusu" gibi sinema filmlerinde de aynı görevi üstlenen Seren Yüce'nin ilk uzun metrajlı filminde bu başarıya ulaşması kutlanacak bir olay hiç kuşku yok ki. Yüce'nin ödülü alırken yaptığı kısa konuşmada belirttiği gibi, bu aynı zamanda yıllardır ısrarlı bir duruş sergileyen Yeni Sinemacılar grubunun da yeni bir zaferi.

"Çoğunluk", 2000'lerin Türkiye'sinde toplumsal-sınıfsal nedenlerle, 'bilerek-bilmeyerek' sürekli küçük kötülükler üreten sıradan bir çekirdek aileyi getiriyor karşımıza. Zengin sayılabilecek bir aile bu... İnşaat şirketi sahibi olan babanın işleri gayet iyi... Yeni ihalelere giriyor, yeni anlaşmalar yapıyor. Açık Öğretim'de okuyan oğul Mertkan, babasının "Evden üniversite mi okunurmuş, git bir an evvel aslanlar gibi askerliğini yap, vatan borcunu öde, adam ol..." yollu iğnelerine maruz kalan, babasının karşısında ezik, 'kankalarıyla' birlikteyse ise altındaki lüks otomobilin ve cebindeki paranın hükmünü süren, kişiliği fazla gelişmemiş, hayattan fazla beklentisi olmayan, kozasının dışına çıkamayan bir delikanlı. Anne ise "Nasıl bu kadar duygusuz bir çocuk yetiştirdim" diye düşünen ve söylenen, kocasından ilgi görmeyen, kendi içine gömülmüş, vicdanının sesine kulak vermek istese de bunu gerçekleştiremeyen bir kadın.

Mertkan'ın ara sıra hamburger atıştırdığı bir büfede garsonluk yapan, sosyoloji öğrencisi Doğulu (Vanlı) genç kız Gül, bir şekilde bu ailenin gündemine giriyor. Daha doğrusu Mertkan, sürekli olarak kendisine 'vur-kaç' taktığı veren arkadaşlarının 'Çingene' dediği bu kızla yarı duygusal bir ilişkiye giriyor. Gül'ün, İstanbul'un varoşlarında bir arkadaşıyla birlikte paylaştığı

öğrenci evinde bir iki kez sevişiyorlar ama Mertkan tabii ki bu ilişkiyi ve kızı (içinden gelse de) sahiplenmiyor. Babasının, "Oğlum bunlar bölücü olur, vatan hainliği yaparlar, o kızla görüşmeyi hemen kes" talimatı; arkadaşının "Abicim, yapacaksın, bırakacaksın, uzatma sakın" öğütleri, tıpkı annesi gibi vicdanının sesini dinlemek istese de etkili oluyor ve Mertkan kızı 'geçici bir süre için' terk ediyor. Bu arada Gül, kendisini memlekete götürmek isteyen gözü dönmüş bir akrabasının pençesine düşüyor.

Seren Yüce, günümüz Türk toplumunun 'öteki' algısı üzerine epeyce sert ve tartışmaya muhtaç şeyler söylüyor "Çoğunluk"ta. Filmin senaryosunun, temel karakterleri başarıyla çizerken, bazı hassas noktalarda zaafı taşıdığı söylenebilir. Örneğin ortalama-tipik bir Türk ailesinin reisinin oğluna, mealen "Okulu mokulu bırak, git askere, dağda çarpış, ailemize şeref ver" demesi, pek akla yetkin değil. Tam tersine, trafik kazası yapan Mertkan'ı hatalı bulan polis raporunu bir şekilde düzelten baba, oğlunun 'rahat' bir askerlik yapması için de elinden geleni yapacak, eve tabut içinde dönmemesi için çaba harcayacaktır, günlük gerçeklere göre. Senaryonun bu noktada gereksiz bir marjinalleştirmeye başvurmaması, Türk toplumundaki ayrımcılığı aşırı abartması ve sanki olandan çok, 'olması istenileni' göstermesi, "Çoğunluk"un sosyolojik-politik açıdan boşluğa düşmesine yol açmış durumda. Aynı şekilde, filmin açılışında küçüklüğünü gördüğümüz 'sevimsiz bir toraman' olan Mertkan'ın evdeki hizmetçiye karate tekmeleri savurması, yıllar sonra gariban kadının öldüğünü öğrendiğinde de hiçbir üzüntü yaşamaması da açıklamaya muhtaç. Bu çocuk acaba doğuştan mı kötü; çocukluğundan itibaren 'ezilenlere' karşı bir nefretle mi yetiştirildiği vurgulanmak isteniyor, tam anlayamadım açıkçası. Bu denli gaddar olabilen bir çocuğun, geleneksel kültüre sahip anne-babası tarafından herhangi bir tepki görmemesi normal mi? Bunun gibi, Mertkan'ın babası

ÇOK BİLEN ADAM

THE MAN WHO KNEW TOO MUCH (1934)

Filmdeki karakterler,
çoğumuz için tanıdık.
Yüce, senaryosunda
bu 'tanıdıklığı' işlerken
seyirciyi de kendisiyle
yüzleştirmek istiyor
ve bunu belli oranda
başarıyor.

tarafından bir tür sürgüne gönderildiği şantiyede çalışan işçilere olur olmaz şekilde patronluk taslaması da pek inandırıcı değil.

Filmdeki karakterler, çoğumuz için fazlasıyla tanıdık. Seren Yüce senaryosunda bu 'tanıdıklığı' işlerken seyirciyi de kendisiyle yüzleştirmek istiyor ve bunu belli oranda başarıyor ama kimi noktalarda da biraz haksızlık yapıyor.

Kendi adımı, Gül'ün kaldığı evde 'zorunlu misafirlik' yapan küçük kızın esbab-ı mucizesini de çözmüş değilim.

Ödüllü Bartu Küçükçağlayan'ın ve baba rolündeki usta oyuncu Settar Tanrıöğen'in mükemmel performansları, Esme Madra, Nihal Koldaş ve Feridun Koç'un rollerinin hakkını başarıyla vermeleri, Gül'ün odasındaki ilk sevişme ve Mertkan'ın arkadaşıyla birlikte diskodaki gecesi ya da Mertkan'ın babasının

ofisinden tekme tokat kovulan şoföre günler sonra sarılıp ağlaması gibi etkileyici sahneler, "Çoğunluk"un başarısını getiren unsurlar. Gökçe Akçelik'in müzikleri de başarılı.

Altın Portakal'daki çok filmde tema olarak baba-oğul çatışması öne çıkıyordu. Çağan Irmak'ın "Babam Ve Oğlum"la altından girip üstünden çıktığı bu çatışmanın sinemamızdaki verimi sürüyor. Bu çatışmayı, 'ötekine yapılan zulüm ve aşağılamayla' harmanlayan "Çoğunluk", yeni bir tartışma açmaktan çok, var olan bir tartışmaya eklenen ve bizi bize dış bükey bir aynada gösteren bir film.

Bartu Küçükçağlayan ve Settar Tanrıöğen başta olmak üzere, oyunculuk performansları mükemmelden biraz daha iyi.

Gerçekçi bir atmosferde ilerleyen senaryo, bazı noktalarda abartıya ve marjinalleştirmeye başvuruyor.

MAHPEYKER: KÖSEM SULTAN

YÖNETMEN Tarkan Özel

UYUNCULAR Selda Alkor, Damla Sönmez,
Gökhan Mumcu, Suavi Eren, Selda Özer,
Ayten Soykök, Uğur Kuvılcım

YAPIM 2010 Türkiye

SÜRE 115 dk.

Genelde 'erkeklerin'
gözünden anlatılan
Osmanlı, bu defa
kadınsı bir pencereden
aksediyor.

TÜRK ASILLI VEYA MÜSLÜMAN OLMAYIP, ÇOCUK YAŞTA BİR AİLEYE EVLATLIK verilen ve Osmanlı İmparatorluğu'nun kaderini değiştirecek noktaya dek yükselen genç bir kızın, Kösem Sultan'ın hayatından kesitler... Çocuk denecek yaşta tesadüfen sarayda Sultan I. Ahmet'le karşılaşır, neye uğradığını anlamadan onun haremine giren genç kız, padişahın annesi Handan Sultan ve Büyük Valide Safiye Sultan'dan asla onay görmese de, kaderin ona çizdiği konuma yükselir. Osmanlı Sarayı'nın gördüğü son büyük aşkı yaşayan Mahpeyker, I. Ahmet'in hastalanıp ölmesiyle Şehzade IV. Murat'ın yaşının küçüklüğünden dolayı 10 sene kadar imparatorluğun yönetimini devralacaktır.

Selda Alkor'un gayet inandırıcı şekilde Mahpeyker'in son dönemini canlandığı filmi metni, "Zincirbozan" ve "Büyük Oyun"un da senaryolarını kaleme alan Avni Özgürel'in imzasını taşıyor. Önceki çalışmalarına oranla, belki de konuya hakimiyetinden dolayı gayet akıcı ve sürükleyici bir yapım çıkmış ortaya... İlk filmi

"Miras"la pek geçer not alamayan yönetmen Tarkan Özel ise, ciddi bir birikim ve titizlik gerektiren 'dönem filmi' sorumluluğunun altından iyi-kötü kalkmayı başarmış diyebiliriz.

1610-1651 yılları arasında gidip gelen film, hem konu gereği oldukça geniş bir kadroya sahip hem de dönemi yansıtmak için bol miktarda başarılı görsel efektte... Işık, renk ve görüntü çalışmasıyla göz alan film, herkes tarafından rahat izlenebilir diye sade bir Türkçe'ye sahip. Hatta göze batsa da, anlaşılmayan kelimelerin anlamları bile verilmiş. Dönemi, karakter detaylarını fazlaca kurcalamayan, ağırlıklı olarak Mahpeyker'in hikayesine odaklanıp, o günleri sarayın içinden anlatmayı tercih eden film, bu bakımdan Batı prodüksiyonlarına alışkın seyirciyi tam olarak tatmin etmeyebilir. [2]

Görüntü ve müzikleriyle tempoyu artıran film sıkıcılık tuzağına neredeyse hiç düşmüyor.

Sultan I. Ahmet'le Mahpeyker'in sevişme ve öpüşme sahneleri, günümüz filmlerinden fırlamış gibi.

www.sinemamuzik.com

'bir tıkla gerçek habere ulaş'

Ücretsiz Haber Arama: <http://www.haberay.com>

AYLA: TEK BEDEN İKİ HAYAT

YÖNETMEN Su Turhan
OYUNCULAR Pegah Ferydoni,
 Mehdi Moinsadeh,
 Saskia Vester, Timur Işık
YAPIM 2009 Almanya
SÜRE 83 dk.

Almanya'daki Türklerin
 kendi içindeki çatışması
 üçüncü sayfa öykülerine
 dalınmadan da
 anlatılabilirmiş sanki.

AYLA, ALMANYA'DA İKİ KÜLTÜR ARASINDA SIKIŞIP KALMIŞ GURBETÇİ TÜRKLERİN öyküsü. Filmde iki hikaye akıyor. Birincisi, başkahraman Ayla'nın ailesinin muhafazakar değerlerine karşı çıkıp Almanya'daki hayat tarzına uygun bir yaşam sürmesi. İkinci hikaye ise Ayla'nın aşık olduğu kişi Ayhan'a ait. Ayhan, kocasından kaçan kardeşini ailesinin baskısı üzerine öldürmeye kalkıyor.

Söz konusu iki öyküde de temel kavramlar aynı: Aile, arada kalmışlık ve muhafazakarlık... Geleneksel ile modernin çatışması, filmin ana eksen. Bu konuda Ayla, kadın olmasına rağmen ailesiyle olan mücadelesini kazanmış biri. Ayhan ise paranın öteki yüzü. Bu sayede film, seyirciye bir değerlendirme fırsatı sunuyor. Ayla'nın yaşadığı gibi dürüst bir hayat mı, yoksa muhafazakar ailelerinin sürdüğü ikiye bölünmüş bir yaşam mı?

Bununla birlikte film, anlatmak istediğini hakkıyla dillendiremiyor. Filmde bir başıboşluk söz konusu. Mesela filmin ismindeki "Tek Beden İki Hayat" önermesi pek layığıyla ve doğru şekilde

anlatılamıyor. Ayla, tek başına, bağımsız bir hayat yaşıyor. Sabahları bir çocuk yuvasında, akşamları da bir barda çalışıyor ama eve dönüp başını kapamıyor mesela. Ailesine karşı neyse dışarıya karşı da öyle. Bu yüzden 'İki Hayat' önermesi yanlış bir adlandırma olmuş. İki farklı hayat var, ancak o da tek bedende değil, Ayla ile ailesi arasında. Ayla'nın bar hayatına dair de fazla detay görmüyoruz. Hepitopu Ayla'yı taktığı bir perukla elinde askılarla seyrediyoruz. Film, "Ey seyirci, bak bu kız barda çalışıyor, farklı bir hayat yaşıyor, gerisini sen düşün" demeye getiriyor yani.

Töre/namus hikayesi doğrultusunda akması ise filmin gücünü zayıflatan bir öge olmuş. Almanya'daki Türklerin kendi içindeki çatışması üçüncü sayfa hikayelerine bu kadar dalmadan da anlatılabilirdi sanki.

Sonunda kara yağız Türk delikanlısının ablayı kurşunlamaması sevindirici. Bu şekilde "Ayla", klişe töre filmlerinden sıyrılıyor.

Filmdeki Sezen Aksu şarkıları, iyi güzel ama hikayelerle alakasız tempo ve sözler içeriyor.

"Emek"çiler vazgeçmez!
86 yıl bu kuyrukta bekledik.
Yine bekleyeceğiz.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

siyad

Sinema Yazarları Derneği

SAMMY'NİN MACERALARI

ORIJİNAL ADI Sammy's Adventures:

The Secret Passage

YÖNETMEN Ben Stassen

SESLENDİRENLER Yuri Lowenthal,

Isabelle Fuhrman, Anthony Anderson

YAPIM 2010 Belçika

SÜRE 88 dk.

Dalga dalga
üzerimize gelen 3D
animasyonlara
bir örnek de
Belçika'dan...

İRANLI YAZAR SAMED BEHRENGİ'NİN YAZDIĞI, BOL METAFORLU ÇOK ÖNEMLİ ÇOCUK romanı "Küçük Kara Balık" şimdiye dek pek çok çocuk filmine ve animasyona ilham kaynaklığı yapmıştır. Pixar'ın "Kayıp Balık Nemo" (Finding Nemo) filmi bu kitaptan nasiplen en doğru iş... Kendi minik çapına ve dünyasına bakmadan büyük denizleri merak eden küçük bir balığın türlü maceralar yaşadığı yolculuğuna değişik espri ve renkler katmayı başaran "Finding Nemo" nun aksine "Sammy'nin Maceraları" hafiften 'esinlendiği' hikayeyi zenginleştirmek şöyle dursun ne mesaj vereceğini şaşırmış durumda sağa sola saldırıyor!

Küçük deniz kaplumbağası Sammy yumurtadan çıkar çıkmaz özgür ruhlu dişi kaplumbağa Shelly ile tanışır. Onun arkasından açık denizlere açılmak, yeni yerler görmek ve onu bulmak ister. Uzun yolculuğu sırasında arkadaşlığın önemini anlar, çeşitli tehlikelere karşı hayatta kalma mücadelesi verir, insanların dünyaya ve denizlere verdikleri zarara şahit olur,

sonunda da sevginin yüceliğini keşfeder.

Animasyon deyince ilk akla gelen temaları hikayesine dolduran bir film "Sammy'nin Maceraları". Daha önce "Beni Aya Uçur" (Fly Me To The Moon) adlı yine 3D filmiyle de izleme olanağını bulduğumuz Belçikalı yönetmen Ben Stassen hem çevreci hem de gişe filmi yapmak isteyince bu iki arada bir derede kalan filme imza atmış. Öyle ki filmin İngilizce adında yer alan ve filme macera duygusu katmaya çalışan "Gizli Geçit" eklentisi, aslında son dakikalarda ortaya çıkan küçük bir detay neredeyse. Ayrıca film finale doğru Sammy'nin Shelly ile olan ilişkisine de kayıveriyor birden. Hatta bu konuda biraz abartıp, çocukların evlilik, sevişme, kadın-erkek ilişkileri konusunda biraz "ileri" düşünceler edinmesine de sebep olabilecek bir finalle son buluyor da denebilir! [\[1\]](#)

Filmin çevreci mesajları tabii ki özellikle çocuk izleyiciler için faydalı bir içerik sunuyor.

Sammy'yi Ozan Güven'in seslendirmiş olması pek bir fark yaratmıyor doğrusu.

altyazı
online dergisi

100.

ÖZEL SAYI KASIM'DA

www.altyazi.net

filmlerle çoğalanların dergisi

RED

YÖNETMEN Robert Schwentke

OYUNCULAR Bruce Willis,

Mary Louise Parker,

Morgan Freeman, Helen Mirren,

John Malkovich, Brian Cox, Karl Urban

YAPIM 2010 ABD

SÜRE 111 dk.

Politik doğruculuk
açısından yerlerde
sürünse de, neticede
CIA ve casuslarla
dalgasını geçiyor.

RED'DE GÖRÜYORUZ Kİ, EMEKLİ CIA CASUSLARININ HAYATI GERÇEKTEN DE çok sıkıcı. Sen zamanında git ülkeleri karıştır, askeri darbeler için ortam yarat, suikastlere giriş, sayısız adam öldür; sonra teşkilat sana olan borcunu maaş çekleriyle ödesin. Hatta üstüne üstlük, yıllar önce, "arka bahçe" Guatemala'daki bir köyde yapılan katliamın izlerini temizle ama olayın açığa çıkma tehlikesi yüzünden, CIA'nın ölüm listesinde bir numaraya yüksel! Eh bu kadar vefasızlık fazla tabii.

İşte bu vefasızlığın sebebinin peşine düşen Frank Moses (Bruce Willis) önce evini basan seçkin bir askerî timi doğduklarına pişman ediyor; sonra da bir huzurevinde karaciğer kanserinden ölmeyi bekleyen Joe'yu (Morgan Freeman), 10 küsur yıl boyunca kendisine her gün LSD verilerek deney yapılan paranoyak Marvin'i (John Malkovich) ve sadece sesinden aşık olduğu Sarah'ı (Mary Louise Parker) alıp, başlarının neden dertte olduğunu çözmeye çalışıyor. "Red" böylece son derece eğlenceli, hareketli bir yol filmine dönüşüyor.

Usta casus ile 'hiçbir şeyden haberi olmayan ama başına gelenlerden zevk almaya başlayan sıradan kız' formülü, "Gece Ve Gündüz" den (Knight And Day) sonra bir kez daha karşımıza çıkıyor. Ekibe, bir başka emekli casus Victoria (Helen Mirren) ile Soğuk Savaş'ın hareketli günlerinin bitmesinden muzdarip Rus konsolosluğundan eski KGB ajanı Ivan (Brian Cox) da katılıyor.

Politik doğruculuk açısından bakarsanız "Red" yerlerde sürünebilecek bir konuya sahip. Sonuçta CIA hiç de masum bir kurum değil. Öldürmek, bu sevimli yaşlıların kariyerlerinin en önemli parçası ve bolca da esprisi yapılıyor. Ama "Red" neticede CIA ve casuslarla dalgasını da geçen bir çizgi roman uyarlaması. Tek amacı, yıldız oyuncu kadrosuyla hoşça vakit geçirmek ki, bunu da bir ölçüde başarıyor. [\[1\]](#)

CIA arşiv görevlisini canlandıran 93 yaşındaki Ernest Borgnine çok hoş bir sürpriz.

Bruce Willis, kamera kendisine döndüğü anda 'oynamaya' başlıyor ve sunileşiyor.

AYLA: TEK BEDEN İKİ HAYAT

ÇOĞUNLUK

MAHPEYKER: KÖSEM SULTAN

SAMMY'NİN MACERALARI

	CEM ALTINSARAY	BİLGEHAN ARAS	TUNCA ARSLAN	KEMAL EKİN AYSEL	BURAK GÖRAL	MURAT ÖZER	BURÇİN S. YALÇIN
AYLA: TEK BEDEN İKİ HAYAT							
ÇOĞUNLUK	★★★★		★★★		★★★★	★★★★	★★★★
MAHPEYKER: KÖSEM SULTAN							
RED							
SAMMY'NİN MACERALARI					★★		
ANNEMİ ÖLDÜRDÜM	★★★★	★★★★		★★★		★★★★	
AŞKIN İKİNCİ YARISI					★★	★	
AVATAR	★★★★	★★★★	★★★	☆☆☆☆☆	★★★★	★★★★	☆☆☆☆☆
BORSA: PARA ASLA UYUMAZ			★★		★★★★	★★	★★★
BÜYÜK OYUN	★★				★★	★★	★★
CAMINO						★★	
CENTİLMEN		★★★★			★★★★	★★★★	★★★★
EJDERHA DÖVMELİ KIZ	★★★	★★★	★★	★★★★	★★★★	★★	
GARİP BİR AŞK ÖYKÜSÜ	★★★	★★★		★★			
İYİ YÜREK	★★★	★★★			★★★★	★★★★	★★★
KAKO Sİ?					★★		
KAVŞAK	★★★				★★★★	★★★★	★★★
SATILIK RUH			★			★	
SEVGİLİ HEDEFİM		★★					★
ŞANTAJ						★★★★	
ŞEYTAN					★★	★★	★★
TINKER BELL VE PERİ KURTARAN						★★	
TOPRAK ALTINDA					★★★★	★★★★	
YE DUA ET SEV					★	★	
YEDEK POLİSLER				★★★★	★	★★	

CLAUDIA CARDINALE VE ÜÇ GENÇ OYUNCU

En İyi Kadın Oyuncu ödülünün Claudia Cardinale'ye verildiği Altın Portakal'da, "Atlıkarınca"nın, "Zefir"in, "Gölgeler Ve Suretler"in üç genç oyuncusu Zeynep Oral, Şeyma Uzunlar ve Hazar Ergüçlü de çok zor rollerin altından başarıyla kalkmalarıyla dikkat çektiler.

B U YIL 47. KEZ DÜZENLENEN ALTIN PORTAKAL FİLM FESTİVALİ'NDE ULUSAL YARIŞMA KATEGORİSİNDE EN İYİ KADIN

Oyuncu seçilen 72 yaşındaki ünlü İtalyan aktris Claudia Cardinale, kalplerimizi, birbirinden ünlü yönetmenlerle çalıştığı "Düşman Kardeşler" (Rocco E I Suoi Fratelli), "Sevimli Haydut" (Cartouche), "Sekiz Buçuk" (Otto E Mezzo), "Leopar" (Il Gattopardo), "Fitzcarraldo", "Batıda Kan Var" (C'era Una Volta Il West), "Profesyoneller" (The Professionals) gibi filmlerle fethetmiş, gerçekten büyük ve önemli bir oyuncudur. Kariyeri tartışma götürmez; filmografisi, sinema tarihinde iz bırakmış pek çok filmle dolu biçimde uzanır gider. İki yıl önce 27. Uluslararası İstanbul Film Festivali'nde de onur ödülüne değer görülen Cardinale'yi, Antalya'da, Ali İlhan'ın yönettiği "Sinyora Enrica İle İtalyan Olmak" adlı filmde seyrettik. Doğrusunu söylemek gerekirse, ulusal yarışmadaki en başarısız filmlerden biriydi "Sinyora Enrica İle İtalyan Olmak". Cardinale de oldukça abartılı, zaman zaman 'göz tırmalayan' bir oyunculuk sergiliyordu. Dolayısıyla benim için ciddi bir sürpriz oldu bu ödül. Ödül törenindeki tuhaf telefon bağlantısı-bağlantısızlığı da cabası... Ama yine de Altın Portakal tarihine altın harflerle geçen Cardinale'yi kutlamamazlık etmeyelim.

Claudia Cardinale'nin ödülü belli olduktan sonra, "Peki o almasaydı kim alabilirdi?" türünden ayaküstü sohbetler yapıldı sinemacılar ve sinema yazarları arasında. Örneğin, "Eğer geçen yıl almasaydı, Nergis Öztürk alabilirdi..." gibi sonuçlara ulaşıldı. Kendi adıma, altı-yedi yıl öncesine göre ciddi bir atılım yaşanan 'yerli kadın oyuncu' kulvarında, Cardinale'nin karşısına çıkabilecek epeyce isim olduğunu düşünüyorum. Ama bunun da ötesinde Antalya'da bu yıl şaşırtıcı ve sevindirici biçimde çocuk-genç oyuncuların alışılacak performanslarına tanık

olduğumuzu da söyleyebilirim.

Örneğin, jürinin de görmezden gelmediği küçük oyuncu Zeynep Oral... İlksen Başarır'ın yönetmenliğine imza attığı "Atlıkarınca"da çok zor bir rolün altından başarıyla kalkan, çok zor sahnelerde 40 yıllık oyunculara taş çıkartacak bir performans sergileyen Oral, Behlül Dal Jüri Özel Ödülü'nün ("Press"teki Aram Dilbar'la birlikte) sahibi oldu. Orta sınıf bir ailede yaşanan ensest ilişkiye ve bunun yol açtığı tahribata dikkat çeken etkileyici bir film olan "Atlıkarınca", her şeyden önce Zeynep Oral'ı sinemamıza armağan etmesi nedeniyle kutlanmalı bana sorarsanız. Ödül töreninde sahneye çıkarak, heyecanını gizlemeden hoş bir konuşma da yapan genç oyuncuya, "Yolun açık olsun" diyorum.

Festivalde seyrettiğim en iyi filmlerden biri olan ama nedense jürinin de 'otoriteler'in de pek üstünde durmadığı "Zefir"ın 13 yaşındaki oyuncusu Şeyma Uzunlar da tek kelimeyle çok iyiydi. Anneanesi ve dedesinin Doğu Karadeniz'deki yayla evlerine yaz tatili için gelen küçük kız, anne özlemi içindedir. Annesi, sonunda çıkar gelir ama bu geliş aslında 'uzun veda'dır. Zefir'in içsel tepkisi, bir patlamaya dönüşür ve trajik şekilde noktalanır...

Festivalde, SİYAD Jürisi tarafından en iyi film seçilmesi ve ana jüriden kurgu ödülü

alması dışında, beklentilerin tersine büyük ödüllere birisine ulaşamayan Derviş Zaim'in "Gölgeler Ve Suretler"i ise gene zorlu bir rolün altından başarıyla kalkan Hazar Ergüçlü'yü tanıttı bize. 1963'te Kıbrıs'ta Rumlar ile Türkler arasında çatışmalar başlayınca Karagöz kuklacısı babasından ayrı düşen ve amcasının yanında kalan bir kızın 'öfkelerini' ve olgunlaşma sürecini anlatan film, Kıbrıs sorununa nesnel yaklaşımıyla ve özellikle Settar Tanrıöğen'den başka tanınmış oyuncusu bulunmamasıyla dikkat çekti. Derviş Zaim'in bizzat yaptığı seçimlerde rol için belirlediği Hazar Ergüçlü de fırsat bulduğu takdirde bundan sonra da oyunculuk yeteneklerini doya doya sergileyebileceğinin sinyallerini verdi festival seyircilerine ve sinema sektörüne.

Kendi adıma, Zeynep Oral, Şeyma Uzunlar ve Hazar Ergüçlü'yü seyretmekten büyük keyif aldım ve gelecek vaat eden bu oyuncuları tanımaktan sevinç duydum. Kuşkusuz, ilk beyazperde deneyimlerinde onların bu başarıya ulaşmasını sağlayan yönetmenlerinin ve diğer ekip üyelerinin de kutlanması gerek.

Dilerim devamı da gelir ve bu üç genç yeteneği önümüzdeki yıllarda da değişik rollerde izleme fırsatı buluruz.

Haftaya görüşmek üzere. Sinema salonunu en son siz terk edin!

HAVAI FİŞEKLER

Akira Kurosava ile Kinji Fukasaku'yu harmanlayan kendine özgü üslubuyla Japon sinemasının en büyük ustalarından biri olan Takeşi Kitano'nun başyapıtı "Havai Fişekler" (Hana-bi) tezatların sürüklediği, merhamet anlarıyla şiddet patlamalarının ardı sıra perdeye yansıdığı eşsiz bir film.

BİR BAŞKA SİNEMACIYA BENZEMEYEN YEGANE YÖNETMENDİR TAKEŞİ KİTANO. EŞSİZDİR. TAKLİT EDİLEMEZLİĞİ,

sanatının kendine özgülüğündedir. Bir ressamdır, bir şairdir, bir hikaye anlatıcı ve bir oyuncudur. Ressamlığı, külliye deli işi olan puantilizmle can bulur. Tam bir sabır işidir yaptığı. Tuvalet fırçasını nokta nokta dokundurarak, renkleri birbirine karıştırmadan, yan yana koyarak resmini ortaya çıkarır. Sabır, resimde de sinemada da Kitano sanatının temel taşıdır giderek.

Yönetmenin "Havai Fişekler"de kullandığı teknik, sanatının billurlaştığı bir magnum opusa işaret eder. Uzun planlar izleriz. Bu planlar ani şiddet patlamalarıyla kesilir. Buna karşın şiddet eylemini değil, eylemin sonucunu izletir bize Kitano. Kendisinin canlandırdığı başkarakter Nişi, alacağının peşine düşen yakuza ayakçılarının zevzekliklerine sinirlenir. Masadaki yemek çubuklarını eline alır. Ardışık sahnede serserinin, tek gözüne saplanmış çubuklarla şoka girmiş halini ve yüzünden akan kanı görürüz. Nişi'nin, birine saldırdığını göremeyiz hiç. Ya arbedenin gölgesini gösterir bize Kitano ya da plan değiştirir, dayak yiyen adamı yere düşürerek tek başına kadraja sokar.

Ancak Doğu sanatıyla Batı sanatını bu kadar iyi etüt edebilmiş, her iki kültüre de hakim bir sanatçının ortaya koyabileceği bir eserdir bu. Son derece minimalisttir. Daha ilk karede karşımıza çıkan anlayış film boyunca devam eder: Nişi görüntünün tam ortasında, sabit bir şekilde, hareket etmeden kameraya doğru bakar. Ardından baktığı kişiyi gösterir bize yönetmen. Biraz sonra bu sakin adam, karşısındakini yumruklayıp tekmeler.

Karakterler sanki bir portre gibi düşerler ekrana. Kimıldamadan, ifadesiz bir suratla gözümüzün içine bakarlar. (Ya da biz onlara bakarız.) "Havai Fişekler" in kahramanları sadece hareket etmeleri gerekiyorsa hareket ederler. Konuşmaları gerekiyorsa konuşurlar. (Öte yandan dikkat çeken bir başka ayrıntı da, kötü adamların ve ahmakların çok konuşup, iyilerin ağzını bıçak açmamasıdır. Nişi'nin öfkesini açığa çıkaran, ondaki dinginlik ve huzuru altüst eden bu boş laflardır belki.)

Yin ve yang gibi, iç içe geçmiş tezatların sinemasıdır Kitano'nun yaptığı. Ya çok büyük bir sükunet ya da gaddar bir şiddet vardır. Nişi, mülayim bir adam gibi görünür fakat nefreti korkunçtur. Ne zaman ne tepki vereceği de hiçbir zaman kestirilmez. İnsanları zerre sevmeyen biridir o giderek. Yalnızca karısıyla baş başa kaldığı zamanlarda yüzünün güldüğünü, konuşmasa bile neşeli olduğunu fark ederiz. Dış dünyadan gelen her uyarıcı, adam tarafından şiddetle karşılanır. Nişi hayatı boyunca aptallıklarla savaşmış yorulmuş biri gibidir. Tahammülünü yitirmiştir. Bu sebeple arabasının kaputuna oturup yemek yiyenleri, karısının çiçekleriyle ilgili soru soran göl kenarındaki adamı ya da durmadan alacak isteyen yakuzaları her fırsatta vahşice döver.

Buna karşın, sakin tempolu, uzun planlarla örülmüş ve çok az diyalogun bulunduğu film, seyirci için bir sabır ve huşu testidir. Nişi'nin ahmaklıklara sabır göstermeyişiyle bir karşıtlık daha doğar. Bu tezat, Kitano açısından bir tutarsızlık değil, bir tuhaftır. Nişi'nin içinde, tüm o vahşete rağmen derin bir melankoli, şefkat ve sevgi barınır. Sadece bu duyarlılığını nasıl dışa vuracağını bilemez gibidir. Lösemi hastası karısına ve sakatlanmasından kendini sorumlu tuttuğu

eski ortağı Horibe'ye gösterdiği merhameti ve yakınlığı zerre garipsemeyiz.

Aynı şekilde bu kadar vahşi ve tahammülsüz bir adamın, bu kadar çocuksu oluşunu da Kitano'nun çizdiği dünya içinde doğal karşılarız. Nişi'yle karısı durmadan oyunlar oynarlar. Örneğin iskambil kağıtlarını yetişkinler gibi değil, çocuklar gibi kullanırlar. Kadının kara saplanması ya da ayağı kayan Nişi'nin düşüşü onları keyiflendirmeye yeter. Kumsaldaki kızın uçurtması onları güldürür. Nişi'nin vahşet patlamaları gizli bir anlam kazanır: Çocukluğuna dönememenin hincını, kendisini büyümeye zorlayan dünyadan ve o dünyanın aktörlerinden çıkarmak ister Nişi.

Takeşi Kitano bu muammalı adamı yumuşak tonlarla örülmüş fakat renklerin birbirinin içine geçtiği, rüyayı andıran bir atmosfere yerleştirir. Çizdiği resimler gibi, renkler ve çizgiler birbirine karışır. Anlık vahşetin ve fıskıran kanın, bu rüyamsı atmosfere muazzam bir tezat oluşturması da Kitano yin yangının bir parçasıdır.

Japon usta, filmini âli doğu kültürüne içkin bir sadelikte inşa eder. Batıların filmi kavramasını zorlaştıran işte burasıdır belki. Filmin kurgusu lineer değildir, zamanda ileri ve geri sıçramalar görürüz. Nişi neden polislikten ayrılmıştır, neden yakuzaya borçlanmıştır, bunu bilemeyiz. Kitano olaylarla değil ruh halleriyle ilgilenir. Yaşananların sırasını ya da nedenselliğini önemsemez. Şiddet patlamalarını resmedişindeki gibi, gündelik hayatta da yaşananlardan çok sonuçlar önemlidir. Yönetmen filmi tüm alışılmış sinema içtihatlarının ve klişelerinin dışına çıkarır. Sonunu tahmin edebileceğimiz, nedensel bir hikaye yoktur artık. Sadece saf sinema vardır. ■

KİMİ YAPITI, KİMİ ÖZEL HAYATIYLA 'LANETLENMİŞ' 11 YÖNETMEN

47. Antalya Altın Portakal Film Festivali'nin de önüne geçip adeta memleket meselesine dönüşen Emir Kusturica olayı, kimi zaman filmleri, kimileyin de özel hayatları yüzünden başları oldukça ağrımış yönetmenleri hatırlamamıza vesile oldu. İşte 'lanetliler'...

S ANATLA UĞRAŞIP DA, HALKIN DİLİNE DÜŞMEMEK NE MÜMKÜN. HERKESİN SİYASİ, DİNİ HATTA MİLLİ DUYGULARI,

görüşleri farklı farklı olduğuna göre, görüş ayrılıklarının yahut bazen büyük krizlerin çıkması da normal karşılanmalı... Bu yılki Antalya Altın Portakal Film Festivali'ne davet edilen ve akabinde Türkiye gündemine ateş topu gibi düşen, devlet düzeyinde tartışmalara neden olan Emir Kusturica'dan yola çıkarak, geçmişte ya da günümüzde filmlerinden veya özel hayatlarında yaptıklarından dolayı topa tutulan, başları ağrıyan, bazen de 'cezalandırılan' yönetmenleri anımsadık. Biz iddia makamı olalım, mümkün olduğunca taraf tutmadan ustaların başlarına neler gelmiş hatırlatalım, siz de kendi pencerenizden bakın bakalım kim haklı, kim haksız?

1 EMİR KUSTURICA

"Oysa biz sizi çok sevmiştik!" cümlesiyle özetlenecek, trajikomik bir aşk-nefret ilişkisi odağı... 90'ların başında "Çingeneler Zamanı"yla yüreklerimizi yakan, filminin müzikleri yurdumuzda neredeyse marş haline gelen Kusturica, ne oldu da bir anda günah keçisine dönüştü? Gündemi takip edenler biliyor; Yugoslavya parçalanıyor diye 90'larda ortalığı ayağa kaldıran, filmlerinde vatanına duyduğu özlemi anlatan Kusturica, son yıllarda birden Sırp tarafına sahip çıkan bir tavra bürünmüştü. Kendince gerekçeleri vardı. Geçen hafta Antalya'daki hengamede söylemeye çalıştığı şeyler bir türlü işitilemedi ve o da ülkemizden apar topar ayrıldı. Peki sanatçılar fikirlerinden dolayı infaz edilmeli mi? Cevabı, Sezen Aksu'nun o şahane şarkısı versin; "Masum değiliz ki hiçbirimiz..."

2 YILMAZ GÜNEY

Herkesten önce sinemamızı dünyaya tanıtan Yılmaz Güney'di, eminiz çoğunluk halen onu bilir. Avantür filmlerde yarattığı 'Çirkin Kral' karakteriyle halk kahramanına dönüşüp ilahlaşan, olgunluk döneminde halkına olan vefa borcunu onların sorunlarını dile getirdiği 'devrimci filmler'le ödeyen Yılmaz Güney'in yıldızı devletle hiç barışmadı. Düşüncelerinden ötürü hapse tıklamak istense de, halen şaibeli olan bir cinayet sebebiyle içeri alındı. Deniz Gezmiş'lere yardım ve yataklık etmesi, hapisten yurt dışına kaçışı, son demlerinde Kürt hareketine yakın duruşu ve 12 Eylül'de yok edilmek istenen filmleriyle hep 'istenmeyen adam' oldu, vatandaşlıktan çıkarıldı. Onu 'silmek' isteyenler bugün çoktan tarih oldu. Hatırlanansa halen Yılmaz Güney ve ölümsüz eserleri...

3 ROMAN POLANSKI

Hayat hikayesi de en az filmleri kadar ilginç bir yönetmen Roman Polanski... 1969'da hamile karısı Sharon Tate korkunç bir şekilde katledildi. Ruh hastası Charles Manson ve çetesi tarafından işlenen cinayetten sonra uzun süre kendine gelemeyen Polanski, kim bilir belki de bu olayın yarattığı sağlıksız bir psikolojiyle, ömrünce kendisini takip edecek, yakasını bırakmayacak bir hata yaptı; 1977 yılında 13 yaşında bir kızla cinsel ilişkiye girdi. O dönem gözetim altına alınan ve ABD'de hapis cezasına çarptırıldığı için bu ülkeye adım atamayan Polanski, çalışmalarını Avrupa'da sürdürdü. Yakın geçmişte "Piyaniist" filmiyle Oscar kazandı ama cezasından ötürü törene katılamadı. Bu yıl İsviçre'de yine aynı suçtan sorgulanan yönetmen, anlaşılan son nefesine kadar rahat yüzü görmeyecek.

4 CHARLIE CHAPLIN

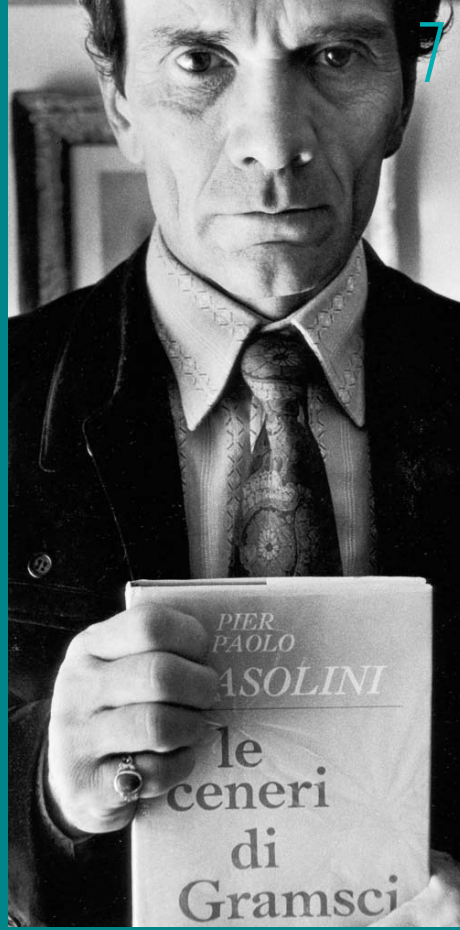
Hafızaların balıklarınkiyle yarıştığı ülkemizde dahi unutulmayan, Şarlot karakteriyle çok tanınan ve çok sevilen ölümsüz Charlie Chaplin, ne yazık ki uzun yıllar Amerika tarafından aforoz edildi. Kabaca sıralarsak; ABD vatandaşlığını reddettiği için başlatılan karalama kampanyası, kendisinden hayli genç kadınlarla yaptığı evlilikler, "Altına Hücum"daki bazı sahnelerin komünizm propagandası olarak algılanması gibi sebeplerle ABD'ye girişi yasaklandı. Meyve veren ağaç taşlanır diye boşuna dememişler... O da karısı ve çocuklarıyla birlikte ömrünün sonuna dek yaşayacağı İsviçre'ye yerleşti. Tüm dünyada sanatçının baş tacı edildiğini gören Amerika, geç de olsa kendisinden özür diledi. Ölümünden 5 yıl önce, 1972'de Chaplin'e özel bir Oscar ödülü takdim edildi!

5 WOODY ALLEN

Kim der ki, 'inek öğrenci' görünümlü, derin mevzuları dert edinmiş, entelektüel, oldukça komik ve de depresif sinyaller saçan Woody Allen, kalsın cinselliğine yenik düşsün. Filmlerinin çoğunda kadın-erkek ilişkilerini derinlemesine masaya yatıran, insan ruhunun karanlık dehlizlerinde gezinen Allen, uzun yıllar birlikte olduğu hayat arkadaşı Mia Farrow'a öyle bir darbe vurdu ki, herkesin ağız bir karışık açık kaldı. Farrow'un evlatlığı Soon-Yi Previn'le ilişkiye girdiği ortaya çıkınca ortalık fena karıştı. Yetmezmiş gibi 1997'de Previn'le evlendiler, iki de çocukları oldu ve halen mutlu bir beraberlik sürmekteler. İnsan ilişkileri anlatıcısı ve erbabı Allen'in bu kadar kafa yorduğu hikayelerden en çarpıcısının baş aktörü haline gelmesi, pek şaşırtıcı olmasa gerek...

6

7

8

6 LENI RIEFENSTAHL
Ölümünün üzerinden 7 yıl geçmiş olsa da, adı bugün bile Almanlar'ın kanını donduran ama öte yandan sinema dili konusunda kimsenin tek laf edemeyeceği bir büyük yetenek. Peki günahı ne dersiniz cevabı biraz utanç verici; olağanüstü yeteneğini faşizmin daha doğrusu Hitler'in emrine sunmuş olması... Marksist bir gelenekten gelen Riefenstahl, Hitler'in bugün de hafızalara çakılı duran meydanlardaki ateşli söylevlerini perdede öyle yansıttı ki, görünen gerçeklik bambaşka bir şekle büründü. Nazi aşkı yüzünden 2. Dünya Savaşı'nın ardından 'savaş suçlusu' ilan edilmesi kaçınılmazdı. Yine de 1936 Berlin Olimpiyatları'nı anlattığı belgesel ve özellikle 30 kamerayla çektiği "İradenin Zaferi", bugün halen aşılamamış sinema başyapıtları olarak hayranlık uyandırıyor.

7 PIER PAOLO PASOLINI
3 Kasım 1975 günü Milliyet gazetesinin birinci sayfasında yer alan haberde şöyle deniliyordu: "Ünlü rejisör Pasolini, kafası ezilmiş halde bulundu!" Ertesi gün yine aynı sayfadaki haberde 17 yaşındaki katilin yakalandığı görülüyor. O günden bu yana Pasolini'nin siyasi mi yoksa eşcinsel bir cinayete mi kurban gittiği hep tartışıldı. Filmlerinden herhangi birini görme mutluluğuna eriştiyseniz, her iki ihtimalin de mümkün olabileceğini tahmin edersiniz. Sağlam bir dini eğitim alan ama aynı zamanda sıkı bir komünist olan Pasolini, eserlerinde dini ve faşizmi akla hayale gelmedik şekillerde didiklekti. Cinsel organların en görkemli şekilde resmigeçit yaptığı, her türlü ilişkinin apaçık resmedildiği, tabuların yerle bir olduğu onca filmin bedeli miydi bu ölüm, illebet tartışılacak sanırsınız.

8 ALAN PARKER
Bir çeşit Emir Kusturica vakası, ama biraz daha ağır... "Geceyarısı Ekspresi" diyelim, gerisini siz getirin. Aslında filmografisindeki diğer filmleri (örneğin "Fame", "Pink Floyd the Wall" veya "Evita") milletçe çok da severiz. Ama ah o 1978'deki "Midnight Express" olmasa! Senaryosunu Oliver Stone'un yazdığı, uyuşturucu yüzünden hapse atılan ve içeride tecavüz dahil başına gelmedik şey kalmayan Billy Hayes'in hikayesini anlatır film. Sinemalarımızda yasaklanan, 1993 yılında henüz RTÜK kabusunun TV'lerin üzerine çökmediği dönemde ilk kez HBB isimli özel kanalda gösterilebilen film, Türk hapishanelerini ve Türkler'i yerden yere vurur. Filmi kotaranlar yıllar sonra bu abartıdan dolayı pişman olduklarını açıklarlar ama Parker'ın filmografisine bir kara leke olarak yapışıp kalır.

9 ELIA KAZAN

İşte küçük bir hata, insanı bir ömür boyu gölge gibi takip edebiliyor. Komünizm korkusunun ayyuka çıktığı 1950'li yıllarda 'Amerika'ya Karşı Etkinlikler Komitesi'nce sorgulanan Kazan, ifadesinden ötürü başına geleceklerden habersizdir. Solcu dostlarını ihbar ettiği gerekçesiyle dışlanır. 'Muhbir' olarak damgalanır. Neden sonra filmlerinde ve gerçek hayatta defalarca kez pişmanlığını dile getirse de affedilmez. Öyle ki ölümünden dört yıl önce, 1999'da kendisine verilen Yaşam Boyu Onur Ödülü Oscar'ını bile protestolar arasında alır. 1909'da İstanbul'da Elia Kazancıoğlu adıyla dünyaya gelen Rum asıllı sanatçının bir de "Amerika, Amerika" (1963) adlı filmi mevcuttur ve bu yapıt Türkiye aleyhtarı olduğu gerekçesiyle değil sinemamızda, TV'lerde bile ilan edilmesine karşı gösterilememiştir.

10 THEO VAN GOGH

Fikirlerinden dolayı bir insanı öldürmek, değil sadece kanunlara, inançlara göre de en büyük günah ve suç olsa gerek. İşte Hollandalı film yapımcısı ve köşe yazarı Theo van Gogh'un başına gelen de ne yazık ki bu oldu. İslam toplumlarında kadına yönelik baskı ve şiddetin yoğun olduğunu dile getiren "Teslimiyet" (Submission: Part I) adlı TV filminin Hollanda televizyonunda yayımlanmasının ardından ölüm tehditleri almaya başladı. Ve 2 Kasım 2004'te bir sabah yol ortasında radikal İslamcı Muhammed Bouyeri'nin silahlı saldırısına uğrayarak hayatını kaybetti. Hoşgörü ve sevgi dini olduğu bilinen İslam'ın böyle bir cinayete alet edilmesi bir yana, 11 Eylül saldırılarının ardından Batı'nın Müslümanlar'a bakışı da tümenden tepetaklak oldu.

11 CAFER PENAHİ

Şah döneminde baskılardan bıkanların coşkuyla desteklediği devrim, 1979'da gerçekleştiğinde önce kendi çocuklarının başını yemişti. Halen de yemeye devam ediyor. Şah dönemini aratmayan bir baskı rejiminin hüküm sürdüğü İran'da sadece kadınlar değil, sanatçılar da bu eziyetten paylarına düşeni alıyorlar. Bunun son örneğine geçtiğimiz aylarda ünlü yönetmen Cafer Penahi ile şahit olduk. Ahmedinecad'ın cumhurbaşkanı ilan edilmesinin ardından çıkan olaylarda ölen insanların anısına düzenlenen törene gittiği için tutuklanıp serbest bırakılan ancak birkaç ay sonra evinden alınan Cafer Penahi, bu yılki Cannes Film Festivali'nin (katılamasa da) onur konuğuydu. Penahi, rejim aleyhtarı film yapma gerekçesiyle 25 Mayıs tarihine kadar tutsak edildi.

UYUYAN ADAM

Georges Perec'in metninden yola çıkan Bernard Queysanne'in çektiği "Uyuyan Adam" (Un Homme Qui Dort) konvansiyonel sinemanın güven verici topraklarından uzaklaşmayı bir an bile düşünmemiş izleyiciler için pimi çekilmiş el bombası niteliği taşıyor.

YASAL UYARI: OKUMAYA BAŞLADIĞINIZ YAZIYA KONU OLAN FİLM, ALIŞILMIŞ SİNEMA KONVANSİYONLARININ SICAK

yuvasını seven, Amerikan tipi öykü anlatımından gayrısını kafa karıştırıcı bulan ve yeni denemelere gözlerini kapamış seyircilerin uzak durması gereken özel bir yapıt. Peki, 1974 yılından gelen "Uyuyan Adam" ı 'özel' kılan ne? Her şeyden evvel film, takip edilmesi son derece güç, zerre kadar algılanabilir olmayı vaat etmeyen bir biçimsel yapıya sahip. Söz konusu yapıyı iyiden iyiye içine girilmesi imkansız bir hale getiren bir diğer unsur ise ele aldığı konu: Hiçbir şey...

Aslında "Uyuyan Adam" pek çok şey hakkında bir film de olabilir. Yalnızlık, yabancılaşma, delilik, Paris, gündelik hayat, aylıklık, hezeyan, boş vermişlik, yaşam ve hatta ölüm... Dahası filmi, tüm bu saydıklarımızın hepsine birden kafa yoran upuzun, felsefi bir şiir olarak algılamak da mümkün. Veya hiçbir şey üzerine bir sayıklama... Bu noktada sıra geliyor yazının olmazsa olmaz, en klişe bölümüne: İyi de bu film 'özetle' ne anlatıyor? Elimizde Paris'te ikamet etmekte olan genç bir adam var. Başından sonuna tüm film de tabiri caizse onun gündelik hayatının 'sıkıcılığından' ibaret. Daracık odasında dişlerini fırçalıyor ya da Paris sokaklarında amaçsızca dolanıyor. Yemeğini yiyip kahvesini yudumluyor. Sinemaya gidiyor. Tarot kartlarına gömülüyor. Birbiri ardına sigaraları fosur fosur ciğerlerine istifliyor ya da yatağında öylece yatıyor. Film boyunca bir dış ses bize eşlik ederek, bu adamın farklı ruh hallerinin kapısını bizim için aralıyor.

Bir kez daha altını ısrarla çizmekte fayda

var: "Uyuyan Adam" in gerçekten (en azından alıştığımız, beklediğimiz ve bildiğimiz anlamda) bir hikayesi bulunmuyor.

Filmin metnini kaleme alan kişinin Georges Perec olduğundan bahsetmiş miydik? Alarm zilleri çalmaya başlıyor... Aşına olanlar için Georges Perec ismi pek çok farklı anlam ifade edebiliyor. Kendisine büyük bir hayranlıkla yaklaşıp çağımızın en önemli yazarlarından biri olduğunu düşünenler kadar, onu anlaşılması neredeyse imkansız, zorlayıcı ve kullandığı biçimsel oyunlarla kafa karışıklığı yaratmaktan öte bir meziyeti bulunmayan sıradan bir yazar olarak görenler de mevcut.

"Uyuyan Adam" daha evvel bahsettiğimiz üzere söz konusu biçimsel oyunlardan fazlasıyla nasibini almış bir yapımdır. Bu anlamda filmin en dikkat çekici yönlerinden biri elbette ki dış ses. Perec'in imzasını koyduğu ve esasen yazarın aynı adlı romanından uyarlanmış olan metin bile zaman zaman yeterince oyunbaz bir hüviyete bürünebiliyorken, filmin yönetmenliğini üstlenen Bernard Queysanne son derece ilginç bir hamle yaparak kulağımızdan eksik olmayan dış sesi bir kadına bahsediyor. Böylelikle kısmen de olsa dış sesi genç adamın benliğinden soyutlamış oluyor. Buna karşın yine de yer yer genç adamın kafa sesini dinlemekte olduğumuza dair kimi ipuçları yakalayabiliyoruz.

Dış ses, genç adamın günlük yaşantısına ve eylemlerine paralel bir akış izleyip kimi zaman onun düşüncelerine tercüman olurken, kimi zaman da kadın sesi kullanılmış olmasının yarattığı yabancılaştırıcı etkiyle adeta genç adamın zihnine yapılan bir tür tecavüzün belgesine dönüşüyor. Fakat

ilginçtir; bu sofistike, hatta kendi içinde çelişik sayılabilecek yapı filme fazlasıyla varoluşçu bir atmosfer kazandırıyor.

Öte yandan Queysanne sıklıkla kullandığı kaydirmalı çekimler, birbirini tekrar eden kimi anlar, filmin akışı içinde pek bir anlam ifade etmiyormuş gibi görünen detay planlar ve yapıta neredeyse gerçeküstücü bir hava veren bomboş Paris sokaklarıyla Perec'in eserlerinde de bolca karşımıza çıkan bazı temaların peşinden koşuyor. Hayatın, sonu hiç gelmeyecekmiş gibi görünen bir sıradanlığın içinde akıp gidişini ve birey olmanın güçlüğünü tartışıyor. Hatta özellikle filmin sonlarına doğru neredeyse bir delilik nöbetine tanıklık ettiğinizi düşünür hale geliyorsunuz. Dış ses 'hiddetle' üstünüze üstünüze gelmeye, kurgu ise coşku içinde tempo kazanmaya başlıyor.

Esasında filmin başlıca zaafının dış sestense ve Perec'in metninden kaynaklandığını söylemek mümkün. Dış ses ve dolayısıyla da metin filmin geneline o denli hakim ki bazı anlarda ses, görüntünün enikonu önüne geçiyor ve "Uyuyan Adam" bir filminden çok deneme tarzında kaleme alınmış bir edebiyat eserini andırıyor. Bu ufak defosuna rağmen film deneysel, belgesel ve kurmaca arasında mekik dokuyan çetrefilli yapısıyla benzerini kolay kolay tadamayacağınız olağan dışı bir deneyim sunuyor. Elbette izleyicisinden de bolca sabır ve titizlik talep ederek... Georges Perec'in dokunuşuna 'maruz' kalmış herhangi bir yapıt gibi "Uyuyan Adam" da her babayığının harcı değil. Şu da bir gerçek: Filmin en azından birkaç yerinde adeta hipnotize edildiğinizi hissediyorsunuz. Antika bir saat gözünüzün önünde bir sağa bir sola sallanıyor. Fakat sizi uyandırmak için el çırpıp, parmaklarını şıklatan hiç kimse yok.

5

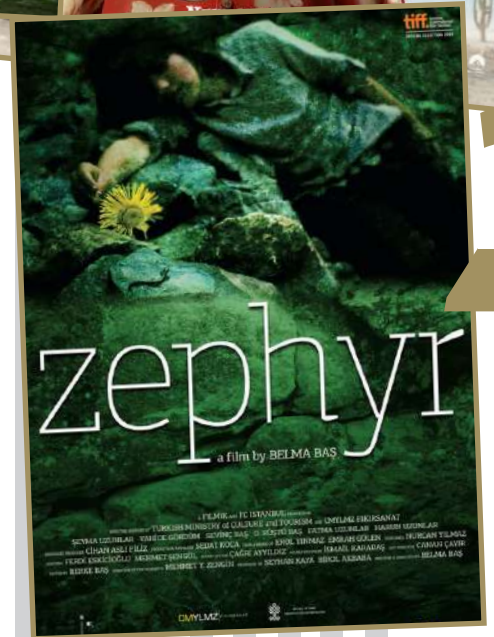
IMDb®

3

konulu filmi "Zefir" bunların arasında değildi. Doğanın sükuneti içinde açığa çıkan 'vahşi' bir çığlığın yansımalarına tanık olduğumuz yapım, nedense büyük jürinin ilgi alanına giremedi!

2

4

1 - Rango

"Kişilik bunalımı içindeki bir bukailemunun maceraları" diye özetleyebileceğimiz hikayesiyle 2011'in merakla beklenen filmlerinden biri "Rango". "Karayip Korsanları" (Pirates Of The Caribbean) serisinde beraber çalışan Gore Verbinski-Johnny Depp ikilisini yeniden bir araya getiren bu animasyon, 3 Mart'ta ABD'de, 11 Nisan'daysa Türkiye'de gösterime girecek.

2 - Zefir

47. Antalya Altın Portakal Film Festivali'nin sonuçlarına bakınca, 14 yarışmacı film den 11'inin ödül kazandığını gördük. Ama Belma Baş'ın ilk uzun metrajlı

3 - Avatar: Special Edition

James Cameron, "Avatar"ın etinden sütünden faydalanmayı sürdürüyor. Şimdi de filmin sekiz dakikalık ekstra görüntülere sahip bir 'special editon'ı gösterimde. Sonraki dönemlerde daha farklı versiyonlarının da çıkacağından eminiz! Dedik ya, et süt davası!

4 - Dönme Dolap

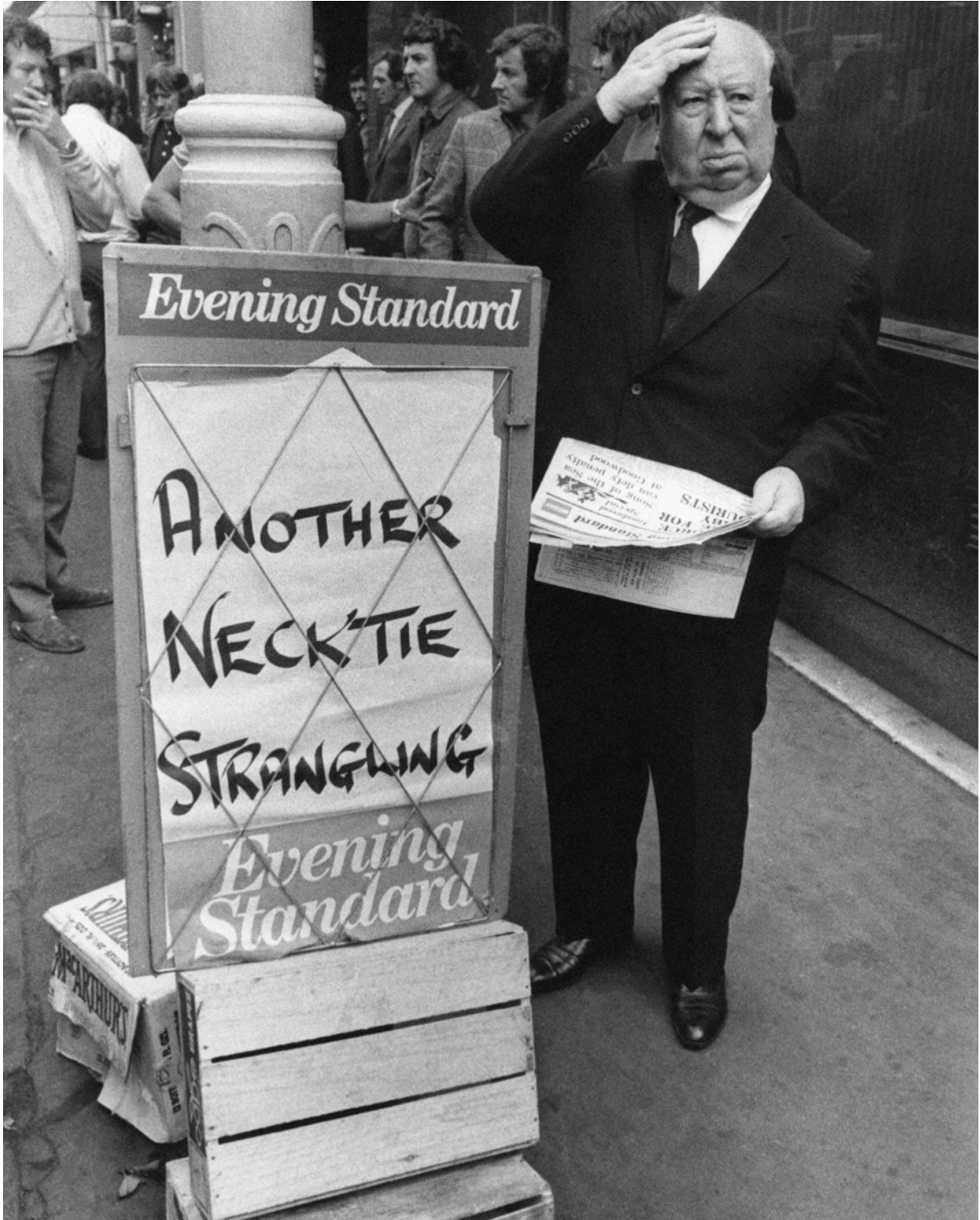
Atilla Dorsay, onca sinema kitabından sonra ilk şiir kitabını da okurlarıyla paylaştı. Dorsay'ın şiirlerine dair yorum yapmak bize düşmez, bu işi edebiyat eleştirmenlerine bırakalım isterseniz!

5- IMDb 20 yaşında!

The Internet Movie Database (IMDb), 17 Ekim'de 20. yaşını kutluyor. 20 yıldır sinemaseverlere bilgi aktarma işini başarıyla yerine getiren bu kaynak site, kutlamalar çerçevesinde birçok ünlü isimle söyleşiler gerçekleştirmiş. Bu söyleşilerin tamamını sitenin "20th Anniversary" bölümünde bulabilirsiniz. Sen çok yaşa IMDb!

"SİNEMACILIK VE FİLMCİLİK YARARINA BAĞIMSIZ İLETİŞİM PLATFORMU"

sadibey.com

“ 16 yaşından itibaren sinema dergileri okumaya başladım. Ama magazinlerden çok profesyonel ve ticari yanı ağır basan gazeteleri okuyordum. ”

Alfred Hitchcock